

KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

N:o 10.

Lokakuu.

TOIMITTAJAT:

JOHN SUNDBERG. HUUGO NYBERG.

Vastaava.

Toim. sihteeri.

1908

XIII:sta vuosik

Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa. — Hinta 1 m. 50 p. koko vuodelta.

Sisälyys: Pastori Jalmari Vesenterä. — Matkoilta. — Maanviljelyskoulu kuuromykkäille. — Urheilu. — Kuuromykkäin urheilukilpailut Göteborgissa — † Adolf Amandus Metso. — Klitos! — Tietoja kotimaasta. — Ilmoituksia.

Pastori Jalmari Vesenterä.

Tässä näkevät km. pastori Jalmari Vesenterän kuvan. Pastori V. on ollut virkaatoimittavana km. matkapappina läntisessä piirissä viime tammikuun 1 p:stä lokakuun 1 päivään. Tänä aikana ovat monet länsi- ja pohjois Suomen km. tulleet tuttaviksi ja var-

maan ystäviksikin pastori V:n kanssa. Olemme kuulleet, että past. V. sydämellisellä käytöksellään ja selvällä puhe- ja viittomataidollaan on saavuttanut runsaasti suosiota ja kannatusta km:n keskuudessa. Past. V. ei ole entuudestaanakaan vieras ja tuntematon km. piireissä. Turun km. koulussa on hän kuunnellut opetusta ja oppinut km. kieltä vuosina 1903—1904, ja vuosina 1906—1907 Pietarsaaren ja Kuopion km. kouluissa. Km. Liiton sihteerinä on past. V. myös toiminut ja muutoinkin suerustellut ylioppilasaikoinaan paljon Helsingin km. yhdistyksessä. Kiitollisina muistelevat km:t past. V:n työtä. He toivovat pastorille paljon siunausta uudessa toimessaan Ulvilan pappina ja pyytävät, ettei past. V. unohtaisi km., vaikka hän tällä kerralla ei onnistunutkaan pääsemään vakinaiseksi työmieheksi km. vainiolla. Erittäin iloisia olemme kun näimme, että past. V. tulee asumaan Porissa. Siellä on luultavasti monta km. Varmaan he saavat hyvän ystävän ja auttajan past. Vesenterässä ja hänen nuoressa puolisossaan. Tahdomme lausua tervehdyksenämme pastorille:

Hiljaa vain ja Jumalaan
 Pane toivos' varma aivan! — —
Herran tahto paras ain',
 Hiljaa vain!

Pastori Vesenterä on lehtemme lähettänyt seuraavan kertomuksen viime kesäisiltä matkoiltaan.

Matkoilta.

Kesä oli ihanimmillaan, Juhannus oven edessä. Kaikki oli kaunista ja valoisaa. Silloin lähdimme vaimoni kanssa Vaasasta matkustaaksemme jonkun aikaa yhdessä kuuromykkiä etsimässä ja heille puhumassa Jumalan sanaa.

Ensimmäinen paikka, johon olin kutsunut kuuromykkiä koolle oli Kauhava. — Kimi on varmaankin usealle kuuromykkäpojalle tuttu. Siellähän tehdään maan kuuluja »Kauhavanpuuk-

koja». Rautatieasemasta kirkolle mennessä näkikin valtamaantien varrella useita pajoja, joista kuului vasaran pauke. Ahkerat sepät niissä takoilivat. Kauhavan seppiä sanotaan »keisarin puukkosepiksi».

Tässä puukkoseppien pitäjässä löytyy 14 kuuromykkää. Ikävää on, että enemmän kuin puolet näistä eivät ole käyneet mitään koulua. Useat ovat niin vanhoja, etteivät enää voi päästäkään kouluun. Yksi 17 vuotias kuuromykkätyttö on koulua käymättömänä matkustanut Amerikkaan. — Kuinkahan hän tulee siellä toimeen. — Jumalanpalvelukseen saapui 4 kuuromykkää. Sain kuulla eräästä kuuromykkätyöstä. Kerron hänestä kuuromykille vähän. Hänen nimensä on

Maria.

Hän on 11 vuoden ikäinen. Marian isällä on talo noin 5 km. päässä kirkolta. Se on Marian koti. Menin sinne polkupyörällä. — Astuin sisälle avaraan maalaistupaan. Lattialla leikki useita lapsia. Tuvan katosta riippui korkealla ilmassa seipäistä tehty kiikku eli keinu. Siinä istui pieni kalpea tyttö, joka kiikkui aikavauhtia. Kun astuin tupaan lakkasivat muut lapset leikkimästä, mutta tuo tyttö kiikkui vaan yhtä kiivaasti. Isä viittoi Mariaa — se oli hän — laskeutumaan alas kiikusta. Heti Maria pudotti itsensä kiikusta lattialle. — Ei hän loukannut itseään, ihme kyllä. Luulen, että Maria pelkäsi minua, sillä hän juoksi kiireesti äitinsä syliin, kirkui ja nauroi ja huitoi laihoja käsiään, tumman ruskeissa silmissään kamala pelästynyt ilme. Koetin houkutella Mariaa tulemaan luokseni, mutta ei hän tullut. Minä huomasin ja Marian vanhemmatkin sanoivat, että hän ei ollut terve. Hän on melisairas. Maria raukka. Ei hän voi päästä koskaan kuuromykkäin kouluun.

Sinä, joka tätä luet, ja kentiesi par'aikaa käyt koulua, tai olet jo koulunkäynnin lopettanut, oletko koskaan muistanut iloisena kiittää Jumalaa siitä, että hän on antanut sinulle terveen järjen ja paljon muuta hyvää.

Kauhavalta matkustimme Kannukseen. Siellä oli jumalanpalvelus kuuromykille Juhannuspäivänä. 15 kuuromykkää oli saapunut. Juhannuspäivän iltapäivän vietimme ulkona kauniissa

koivulehdossa puron rannalla — lähellä pappilaa ison Kuvaraa-
matun ääressä.

Kannuksesta tulin, ainakin, mitä kuuromykkämailmaan tulee,
ikäviin seutuihin, Alavieskaan ja Kalajoelle päin.

Alavieskassa, jossa olin — vaimoni oli jo jättänyt minut —
25 p:nä, on 4 kuuromykkää. Ei yksikään niistä ole käynyt kou-
lua. Yksi on kaatuvatautinen, toinen on muuten sairas ja raaja-
rikko. Hänen nimensä on Kalle. Kalle raukka ei voi edes kä-
vellä ilman apua vaikka hän on jo 14 vuotias. Jonkun täytyy
aina häntä tukea ja taluttaa. Hänen päänsä liikkuu aina her-
mostuneesti edestakaisin sivuille ja ylöspäin, eikä hän voi paljoa
nähdäkään. Onneton ja avuton on Kalle raukka.

Kuinka suuri lahja onkaan ruumiillineu terveys!

Kalajoki on Alavieskan läntinen naapuripitäjä. Siellä on
10 kuuromykkää. Mutta ajatelkaa, kun niistä ainoastaan yksi
käy koulua. Muut 9 eivät ole saanut oppia mitään. He ovat 16
ja 33 ikävuoden välillä. Yksi on 52 vuotias. Muistikirjaani kir-
joitin Kalajoen kohdalle: »Tultava pitämään oppikurssia vanhoille
kuuromykille».

Näistä 9:stä olin tilaisuudessa käymään ainoastaan kaikkein
nuorimman luona. Tekee mieleni kertoa hänestä kuuromykille
vähän. Nimensä on:

Annukki.

Jo nimikin on kaunis. Eikö totta? Annukki on vanhem-
painsa ainoa lapsi. Hänen isällensä on pieni torppa ja vähän
omaa peltoa, niittyä ja perunamaata. Äitillä on yksi lehmä. He
asuvat syrjäisessä kylässä, jota sanotaan »metsäkyläksi». Kysele-
mällä iöysin sieltä Annukin kodin. Kun sinne tulin, oli A. juuri
perunamaalla kitkemässä rikkaruohoja. Äiti, keski-ikäinen tumma-
verinen nainen, oli kotona. Hän otti minut ystävällisesti vastaan.
Isä hiukan vanhempi, isopartainen, tarmokkaan näköinen mies
tuli myös kohta sisälle. Tupa, perheen ainoa asuinhuone, oli
ihmeen puhdas ja siisti. Kaikki oli paikoillaan hyvässä järjes-
tyksessä. — Kuultuaan asiani, meni isä kutsumaan Annukkia.
Hän astui tupaan isän jälessä. — Annukki on perinyt äidiltään
mustan tukan ja ruskeat nerokkaat silmät, isältään säännölliset,

kauniit kasvopiirteet. Äiti kertoi, että A. oli ollut kuuleva 10 vuoden vanhaksi saakka. Hän oli käynyt yhden vuoden pienten lastenkoulua ja oppinut siellä lukemaan. Silloin oli Annukki osannot laulaa kauniista jopa omin neuvoin soitellutkin koulun urkuharmooniolla. Hän oli opinhaluinen ja ahkera. Silloin hän yht'äkkiä sairastui ankaraan kuumeeeseen. Sitä kesti kaksi viikkoa. Äiti pelkäsi, että A. kuolisi. Hän hoiti Annukkia hellästi, kävi lääkäriissäkin Oulussa saakka ja valvoi yötä päivää tytön vuoteen ääressä. Isäkin sairastui samaan aikaan vuoteen omaksi. Se oli vaikea aika tuossa pienessä Metsäkylän torpassa. — Vihdoin Annukki parani, Isäkin oli toipumaan päin. Mutta äiti huomasi kauhukseen, että tauti oli vienyt hänen rakkaalta Annukiltaan kuulon. Hän ei kuullut, vaikka äiti kuinka olisi häntä puhutellut ja kutsunut. Se koski kovasti äidin ja isän sydämeen. Heidän ainoa kaunis Annukki tyttänsä! — Ensi aikoina ei Annukki puhunutkaan mitään. Mutta kun hän jonkun ajan kuluttua sanoi joitakuita sanoja, huomasi äiti, että Annukki ei kumminkaan ollut menettänyt puhekykyä. Sen jälkeen rupesi äiti joka päivä puhumaan Annukille ja vähitellen alkoi Annukki ymmärtämään mitä äiti sanoi. Hän katsoi äidin suuta. Nyt ymmärtää Annukki muidenkin kuin äidin puhetta, vaikka ei niin hyvin, kuin hänen. — Taudista kokonaan tainnuttuaan olisi Annukki tahtonut jatkaa koulunkäyntiä, mutta se oli nyt mahdotonta. Opettajatar lähetti hänet kotiin. Ei hän voinut seurata opetusta. Se oli Annukille kova isku. Silloin rupesi hän lukelemaan kotona. Missä vaan kirjoja näki, sieltä hän niitä pyysi lainaksi ja ahmien kiireesti luki milloin työltä joutui. — Niin tuli rippikoulu aika. Hänet pantiin rippikouluun muiden lasten mukana. Hyväksi lukijaksi kiitti kirkkoherra Annukkia. Koulussa oli A:n hyvin vaikea. Kirkkoherran puhetta ei hän ymmärtänyt ollenkaan siitä yksinkertaisesta syystä, että tämän suuta peitti tuuhea parta. Sitä A. kovin valitti. Mutta kotona hän luki sitä ahkerampaan ja äiti hänelle selitteli luettua. Ja kun A. pääsi Herran Ehtoolliselle, oli hän esimerkiksi kuuleville tytöille. Hän varoitteli heitä ja kehoitti ajattelemaan, kuinka tärkeä tämä tilaisuus oli.

Nykyään on Annukin puhe ruvennut tulemaan epäselväksi.

Senvuoksi kehoitin hänen vanhempiaan panemaan hänet Oulun kuuromykkäkouluun edes vuodeksi niin, ettei hän tulevaisuudessa unohtaisi puhumistaitoa. Äiti ja isä olivat siihen kyllä valmiit. Äiti sanoi myyvänsä ainoan lehmänsä jotta saisi rahaa koulukustannuksiin. Hän kysyi Annukilta, tahtoisiko hän mennä syksyllä kouluun, jossa saisi paljon hyvää oppia. Annukin kasvot kirkastuivat ilosta. Hetken mietittyään sanoi hän: »mutta äiti ei jaksaisi tehdä yksin talven töitä kotona; en minä voi mennä ja jättää äitiä! — — — Ei kukaan puhunut mitään. — Äiti purskahti itkuun ja isäkin pyyhkäsi karkealla kädellään kyyneleet silmistään.

Se koti, jossa perheen jäsenet rakastavat toinen toisiaan, on onnellinen. — Lukija, ehkä sinunkin äitisi ja isäsi ovat uhranneet paljon saadaksensa sinut kouluun. Ehkä sinäkin pienenä sairastit kovaa tautia. Varmaankin vietti äitisi silloin monta unetonta yötä sinun sairasvuoteesi ääressä, sinua hoitaessaan. Monta kuumaa kyyneltä hän vuodatti, kun hän sai kokea samaa, mitä Annukinkin äiti huomattessaan, että hänen rakkaasti lapsestaan oli tullut kuuromykkä. Varmaan on äitisi monta kertaa rukoillut Jumalaa sinun puolestasi. Hän rakastaa sinua ja isäsi rakastaa sinua. Rakastathan sinäkin heitä. Tahdothan heitä totella ja heitä auttaa. Tahdothan tuottaa heille iloa olemalla ahkera ja hyvä.

(Jatk.)

J. V.

Maanviljelyskoulu kuuromykille.

Paljon on meidän maassamme tehty työtä km:n hyväksi. On perustettu maamme eri osiin km:n kouluja. Niissä opetetaan sekä lapsia, että aikaihmisia km. Voimme sanoa, että km:n opetus meillä on hyvällä kannalla. Parast'aikaa on kysymyksessä vielä perustaa uusiakin laitoksia, joissa km:t saisivat apua ja oppia. Onhan aikomus piakkoin muodostaa koteja vanhoja, sairaita ja köyhiä km:ä varten. Näihin koteihin koottaisi ne km:t maastamme, jotka kuntien kustannuksella elävät ja joita vaivaisaloissa hoidetaan. Aijotaan myös pian perustaa koti sokeita ja

tylsämielisiä km. varten. Mutta kaikki tällaiset asiat vaativat paljon työtä, rahaa ja aikaa ennenkuin ne saadan valmiiksi. Sentähden pitää kärsivällisesti odottaa aikaa, jolloin näistä toiveista tulee tosi.

Maanviljelyskoulun perustaminen km:lle on myös yksi sellainen kysymys, josta paljon puhutaan ja kirjoitetaan nykyään km:n keskuudessa. Tästä asiasta onkin jo julkisesti keskusteltu kahdessa km:n yleisessä kokouksessa, viimeksi Tampereen kokouksessa kesällä v. 1908. Kaikkikm:t, jotka näissä kokouksissa ovat asiasta ajatuksiaan lausuneet ovat olleet yksimieliset siitä, että maanviljelyskoulu olisi tarpeellinen. Kun km. nuorukainen lopettaa koulunkäyntinsä ei hän usein tiedä mitä hän silloin rupeaisi tekemään, millä tavalla itseään elättämään. Monella on köyhä koti. Sinne ei voi mennä. Isällä ja äidillä ei ole huoneita, ei maata, ei maanviljelystä, eikä iis työtä kotona pojalleen. Monella km:llä ei ole vanhempia, eikä kotia ollenkaan. Vaikeata on tietää mihin pitäisi nyt mennä työtä etsimään. Useat km:t lähtevät silloin maalle rengiksi. Mutta ei moni isäntä tahdo ottaa km. palvelukseensa. Ja jos isäntä ottaa, niin maksaa hän kovin vähän palkkaa, alussa ehkä ei mitään. Isäntä sanoo: »km. ei osaa tehdä maatyötä, ei osaa hän ruokkia hevosia, ei ajaa, ei kyntää, ei kylvää, ei niittää, eikä puida. Minä en voi maksaa palkkaa niin huonolle rengille». Kestää kauan ennenkuin km. oppii maatoihin. Sitten isäntä alkaa maksaa palkkaa. Mutta sitä ennen on km. usein saanut kärsiä paljon. Kovasti on hän saanut tehdä työtä. Ei kukaan ole puhunut hänen kanssaan. Hän on ollut yksin. Toiset palvelijat ja talon väkikin ehkä ovat kiusanneet ja pilkanneet häntä. He ovat nauraneet hänelle, kun hän ei ole osannut tehdä maatyötä. Km. muistelee kuinka hauska ja hyvä hänen oli olla ennen koulussa. Nyt on hänellä vaikea olla. Hän kärsii paljon.

Toiset nuoret km:t, jotka ovat lopettaneet koulunkäynnin lähtevät kaupunkiin oppimaan käsitöitä. Usein saavat he siellä kauan etsiä, ennenkuin pääsevät työhön. Mutta tämä kaupunkiin muuttaminen on monelle nuorelle km:lle ollut onnettomuudeksi. Olisi ollut parempi, jos hän olisi pysynyt maalla. (Tämän johdosta pyydämme lukemaan kirjoituksen »Juoppous ja rikollisuus» Km. lehdessä viime numerossa). Monella km:lle on kyllä erin-

omaisen hyvät taipumukset käsitöihin. Ja on hyvä, että sellaiset saavat niihin harjaantua (suutarin, ompelijan, kirjapainajan y. m. ammatti). Mutta toisilla ei ole halua, eikä taipumusta sellaisiin toimiin. Niille km:lle olisi parasta saada pysyä maalla ja tehdä maatöitä.

Mutta maatyöhönkin täytyy oppia. Ei koulunsa lopettanut km. heti voi henkeään maatyölläkään elättää, vaan hänen täytyy ensin oppia kyntämään ja kylvämään, hevosta ja karjaa hoitamaan. Hänen pitää oppia ymmärtämään millä tavalla ja mihin aikaan kukin työ maaviljelyksessä on tehtävä j. n. e. Nykyaikana on maanviljelys Suomessa paljon kehittynyt. Meidän nuorukaisemme tarvitsevat paljon sekä kirjatietoa, että pitkäaikaista käytännöllistä kokemusta osataksaan maata viljellä hyvin, niin että siitä saa hyötyä. Sentähden on perustettu monta maanviljelyskoulua ympäri Suomen niitä varten, jotka tahtovat oppia viisaiksi maanviljelijöiksi. Kun kuulevain nuorten miesten on pakko oikein koulussa oppia maanviljelystä, niin paljon enemmän tarvitsevat km:t tätä oppia. — Monista syistä on vaikea km:tä opettaa samassa koulussa kuulevain kanssa. Sen ymmärtävät km:t itse. Siitä syystä pyytävät he omaa maanviljelyskoulua itselleen. Tämä ajatus on herännyt km:ssä siitakin syystä, kun he matkoillaan ulkomailla ovat nähneet ja sanomalehdistä lukeneet, että muissa maissa on maanviljelyskouluja km:ille. *Norjassa* esim. perustettiin sellainen koulu noin 7 vuotta sitten, *Tanskassa* vähä myöhemmin. *Ruotsissa* parhaillaan nykyään on alettu tästä asiasta keskustella km:n kokouksissa. Siellä on jo perustettu yhdistys, jonka pitäisi toimittaa Ruotsin km:lle pian oma maanviljelyskoulu. Tähän yhdistykseen kuuluu Ruotsin km:n koulujen johtajia ja opettajia, sekä muitakin km:n ystäviä.

Kuten jo sanoimme on meillä Suomeenkin alettu puuhaamaan maanviljelyskoulua km:lle. Jo kolmannessa Suomen km:n yleisessä kokouksessa Helsingissä v. 1905 pyysivät kokouksen jäsenet, että »Kuuromykkäin auttajayhdistys» Turussa rupeisi asiaa toteuttamaan. »Auttajayhdistys» lähetti Senaattiin kirjoituksen, jossa se pyysi Senaatin perustamaan maaviljelyskoulun km:lle. Senaatti käski erään toimikunnan ajattelemaan ja järjestämään tätä asiaa. Tähän toimikuntaan kutsuttiin myös tarkastaja V.

Forsius. Tämä toimikunta on ehdottanut, että joku sopiva, asiaa harrastava ja kykenevä henkilö itse perustaisi tällaisen koulun, kyllä Senaatti sitten antaa valtioapua. Kouluun pitäisi aluksi ottaa noin 14 oppilasta. — Näin pitkälle on päästy. Kuka tahtois nyt ruveta perustamaan tuollaista koulua? — Kesällä v. 1908 pidetyssä km:n neljännessä yleisessä kokouksessa Tampereella päätettiin, että Suomen Kuuromykkäin Liiton joktokunta rupeaa kaikin voimin kiireellisesti asiaa toteuttamaan.

Neidet Bovallius Pieksämäellä tekivät suuren hyvän työn, kun lahjoittivat talonsa, Nikkarilan, ja omaisuutensa Suomen km. naisille. Nyt on Nikkarilassa koulu, jossa km. tyttöjä opetetaan tekemään kaikkia palvelijan ammattiin ja yleensä talouteen kuuluvia töitä. Siellä oppivat he karjan-, kanan- ja mehiläishoitoa, peltotöitä, käsi- ja sisätöitä. Mutta meidän km. pojillamme ei ole vielä sellaista koulua. Jos km. pojat saisivat käydä maanviljelyskoulussa, niin oppisivat he auttamaan isäänsä kotitalossa ja oppisivat taitaviksi palvelijoiksi, niin että voisivat omalla kättensä työllä ansaita leipänsä paremmin, kuin tähän asti. Tällä tavalla tulisi toivottavasti moni km. mies kiinnitetyksi maatyöhön ja maaseutuun, jossa eläminen ja liikkuminen on terveellisempää, hausempaa ja sopivampaa, kuin kaupungeissa.

Urheilu.

Helsingin Kuuromykkäin Voim. ja Urh. seura toimeenpani syyskuun 19 ja 20 päivänä tavanmukaiset syyskilpailunsa. Oli ilahduttavaa nähdä, että maaseutulaisetkin niin lukuisasti olivat niihin saapuneet mitteleämään voimiaan kaupunkilaisten kanssa; maaseutulaisia oli näet 10, Helsingistä 8. Kilpailut alkoivat lauantaina syyskuun 19 p:nä Hesperian puistossa ja kilpailtavina oli kuulantyyöntö, kiekonheitto ja korkeushyppy. Parhaat ennätykset saivat kuulantyyönnössä: A. Jokelainen 8,99 + 10,61 = 19,60 m., O. Toukola 8,11 + 10,33 = 18,44 m., A. Söderström 8,31 + 9,77 = 18,08 m. ja J. H. Leivo 8,28 + 9,50 = 17,78.

Kiekonheitossa: A. Jokelainen 23,08 + 31,65 = 73 m., O. Toukola 24,50 + 29,32 = 53,82 m., J. H. Leivo 22,25 + 24,90 = 47,15 m. ja N. Nygård 21,51 + 23 = 44,51 m.

Paraiten hyppäsivät korkeutta paremmalla jalallaan: K. Helenius 145 cm., Jokelainen ja Toukola 143 cm., Leivo ja Nyman 138 cm.

1,609 m. juoksu suoritettiin Kaisaniemessä: S. Wuokko 5 min. 25 ²/₅ sek., O. Toukola 5 m. 25 ⁶/₁₀ sek., J. Ranta 5 m. 29 sek. ja G. Kivikari 5 m. 40 sek.

Illalla kilpailtiin 50 kg. kestävyysnostossa molemmilla käsillä k. m. yhdistyksen huoneistossa, jolloin tuloksiksi saatiin:

I p.	N. Nygård,	Pietarsaari,	17 kertaa
II p.	O. Lindström,	Snappertuna,	13 »
III p.	A. Söderström,	Pietarsaari,	10 »
—	O. Tuomola,	Helsinki,	9 »

Sitten sunnuntaina klo 9 aamulla jatkettiin kilpailuja Hesperian puistossa, jolloin kilpailtiin ensiksi *keihäänheitossa*: J. H. Leivo 26,17 + 36,33 = 62,50., N. Nygård 25,50 + 36,67 = 62,17 m., A. Jokelainen 24,22 + 34,90 = 59,12 m. ja O. Toukola 25 + 32,36 = 57,36.

Kolmiloikkauksessa: A. Jokelainen 11,63 m., O. Toukola ja K. Järvinen 10,90 mk. ja J. H. Leivo 10,70 m.

100 metrin juoksu suoritettiin Kaisaniemessä: A. Jokelainen 12 ¹/₅ sek., K. Järvinen 13 ¹/₅ sek., A. Nyman 13 ²/₅ sek. ja K. Helenius 14 sek.

5,000 metrin juoksu: J. Ranta 19 min. 16 sek., S. Wuokko 19 m. 18 sek., H. Kivistö 19 m. 29 sek. ja L. Månsson 19 m. 30 sek.

Näin ollen olivat palkinnoille päässeet *heittosarjassa*:

I p.	A. Jokelainen,	Helsinki	210,4 pistettä
II p.	O. Toukola,	Tampere	203 »
III p.	J. H. Leivo	»	196,5 »
	N. Nygård,	Pietarsaari	182,9 »
	A. Söderström	»	181,3 »

K. Helenius,	Helsinki	173,9	pistettä
O. Tuomala,	»	163,2	»

ja hyppysarjassa:

I p.	A. Jokelainen,	Helsinki	196,4	pistettä
II p.	K. Järvinen,	Turku	178,7	»
III p.	K. Helenius,	Helsinki	171,4	»
	A. Nyman,	Porvoo	166,1	»
	O. Toukola,	Tampere	163,6	»
	J. H. Leivo,	»	161,4	»
	O. Tuomola,	Helsinki	154,3	»

Paraimman yhteenlasketun aikasumman perusteella 1609 ja 5000 m. juoksussa saivat palkintoja:

I p.	S. Vuokko,	Helsinki	24 min. 43 sek.
II p.	J. Ranta,	»	24 » 45 »
III p.	H. Kivistö,	»	25 » 16 »
IV p.	L. Månsson,	»	25 » 30 »

Yllämainittujen tuloksien saajista ei kukaan saanut itselleen pokaalia, jonka saavuttamisen ehtona on juosta 1609 ja 5,000 m. yhteensä 24 minuutissa ja ensi palkinnon saajalla oli ennätys 43 sekuntia luonompi.

Illalla jaettiin 7 siroa mitallia ja 6 pienempiä pokaalia eläköönhuutojen raikuessa voittajien kunniaksi k. m. kesäkodissa, »Satulinnassa», jossa ilta kului hauskasti, haasteltaessa urheiluharrastuksista ja ennätyksistä. Illempänä pantiin toimeen pihalla komea ilotulitus läsnäolevan yleisön mielihyvällä sitä katsellessa, — Monet ylläolevista tuloksista ovat viimeisestä paljon edistyneet ja siitä päättäen urheiluaate leviää yhä laajemmalle kuuromyökkäin keskuuteen, kantaen yhä parempia ja parempia hedelmiä.

Yleisiin pohjoismaisiin kuuromyökkäin urheilukilpailuihin, jotka tapahtuivat Göteborgissa syysk. 26—27 pinä, on H:gin K. m. V. & U. seura lähettänyt kolme edustajaansa: A. Jokelaisen, O. Toukolan ja J. Rannan.

E. K.

Kuuromykkäin urheilukilpailut Göteborgissa.

Sunnuntaina syyskuun 27 p:nä Göteborgissa tapahtuneihin kuuromykkäin kansainvälisiin urheilukilpailuihin oli saapunut osanottajia 7 Köpenhaminasta, 14 Göteborgista, 4 Tukholmasta ja 3 Helsingistä. Suomalaiset kunnostautuivat kilpailuissa erinomaisesti, niinkuin allaolevasta näemme.

100 m. pikajuoksu: I A. Jokelainen 12 sek., II Th. Andersson, »Surd» 12⁴/₅ sek., III W. Andersson, »Surd».

Korkeushyppy: I W. Andersson, »Surd» 145 cm., II A. Jokelainen 145 cm., III K. Olafsson, »Surd» 140 cm., IV G. Rehner, »Hephata» 140 cm.

Kuulantyyönnössä: I A. Jokelainen 10,06 m., II O. Toukola 9,37 m., III Th. Andersson, »Surd» 8,56 m., IV Knut Andersson »Hephata» 8,33 m.

Kiekonheitossa: I A. Jokelainen 32,62 m., II O. Toukola 30,10 m., III J. Laursen, »Döystumania» 25,65 m., IV Carl Petersen, »Döystumania» 24,29 m.

Keihäänheitossa: I A. Jokelainen 35,12 m., II O. Toukola 31,88 m., III E. Larsson, »Surd», 30,47 m., IV G. Renner »Hephata» 29,77 m.

1609 m. juoksu: I W. Andersson, »Surd» 5 m. 19³/₅ sek., II O. Toukola 5 m. 20¹/₁₀ sek., III Elof Jensen »Döystumania», IV David Andersson »Hephata».

5000 m. juoksu: I Elof Jensen, »Döystumania» 18 m. 53 sek., II J. Ranta 19 min., III O. Hansen, »Döystumania», IV C. Christensen, »Döyssumania».

Sirkuksessa pidettiin illalla kilpailut 50 kg kestävyysnostossa, raskaiden painojen nostossa ja kolmessa eri painiluokassa. Näistä kilpailulajesta oli etevän voimailijamme N. Nygårdin täytynyt jäädä pois tärkeän työsteen takia.

50 kg. kestävyysnostossa: I Carl Petersen, »Döystumania» 17 kertaa, II J. Laursen, »Döystumania» 15 kertaa, III E. Larsson, »Surd» 11 kertaa, IV Ax. Carlsen, »Döystumania» 9 kertaa.

Raskaiden painojen nostossa: I Carl Petersen, »Dövtumania» 85 kg., II J. Laursen, »Dövtumania» 82½ kg., III Ax Carlsen, »Dövtumania» 82½ kg., IV M. Klang, »Surd» 80 kg.

Kevytpainoisten painiluokassa: I Ax. Carlsen, »Dövtumania», II K. Olofsson, »Surd», III A. Hermansson, »Surd», IV E. Wettergren, »Surd».

Keskipainoisten ryhmässä: I C. Larssen, »Surd», II M. Klang, »Surd», III Otto Hansen, »Dövtumania», IV Carl Petersen, »Dövtumania».

Raskaspainoisten painiluokassa: I Hj. Mellberg, »Surd».

Yhteenlaskettujen pistesummien nojalla saivat seuraavat seurats:

Urheiluklubi »Surd» Göteborgissa	29	pistettä
Helsingin Kuuromykkäin V. & U. seura	24	»
Urheiluklubi »Dövtumania» Köpenhaminassa	22	»

Näin ollen Köpenhaminalaisten hallusta siirtyi upea kiertosarvi toisen kerran »Surd»ille vuodeksi. Jos Nygård olisi myös ottanut osaa kilpailuihin menestyksellä, niin komea sarvi olisi joutunut helposti meikäläisten käsiin. — Ensi vuonna Helsinki kuulu tulevan kilpailupaikaksi.

*

Lopuksi en voi olla kuuromykkä-urheilijoita huomauttamatta muutamista epäkohdista. Muistakaa, että Suomessa painitaito on yleensä kehittynyt erinomaisen korkealle kannalle ja tällä alalla se on vetänyt puoleensa maailman huomiota, mutta löytyykö muita hyviä painijoita k:mykkien joukossa kuin Nygård, — ei ole ainoakaan! Siis, reippaat pojat, ryhtykää harjoittelemaan uutterasti painijaitoa jossakin kuulevien urheiluseurassa koko talven ajaksi. Ne jotka ovat tarpeeksi kehittyneet, saavat tietysti ottaa osaa ensivuotisiin urheilukilpailuihin Helsingissä. Sillä naapurikansan k:mykät ovat jotenkin hyviä painijoita ja ovat kauvan aikaa harjoitelleet sitä suurella innolla.

E. K.

Adolf Amandus Metso.

Matkalainen on ihminen täällä maan päällä. Matkalla on hän taivaan kotia kohti, jossa maalliset murheet eivät enää paina. Matkalla olemme Isän kotiin, jossa mekin kerran saamme kiitosta veisata. Sinne ijäisyyskotiin on Jumala joukostamme kutsunut kuuromykkä Adolf Amandus Metson. Syyskuun 11 p:nä Turussa kallisti hän pitkän sairauden kärsittyään rauhallisesti uskossa Jeesukseen päänsä viimeiseen lepoon. Ihmisen mielestä loppui hänen elämänsä liian aikaiseen. Kuollessaan oli hän vasta 45 vuoden vanha. Hänessä kadotti perhe — vaimo, poika ja 3 tytärtä — hellän, hyvän isän ja holhoojan.

Adolf Amandus Metso oli syntynyt Turussa. Siellä kävi hän viittomakoulua 3 vuotta, ollen koulunsa parhaimpia oppilaita. Koulusta päästyään oli hän palvelusmiehenä, sitte Turun lautapihalla työssä ja sen jälkeen salvumiehenä useampia vuosia. Turun Kuuromykkäin yhdistykseen kuului vainaja aina sen perustamisesta saakka. Tämän yhdistyksen puheenjohtajana toimi hän innolla noin kaksi vuotta. Ja muutenkin auttoi hän sen toimintaa monella kiitettävällä tavalla, pitäen m. m. huolta yhdistyksen jäsenmaksujen kokoomisesta. Myöskin Kuuromykkäin raittiusyhdistyksessä piti hän iltamissa usein puheita. Wiitoma-kielen ohella käytti vainaja puheessa hyvin ruotsin ja suomen kieltä. Myöhemmällä iällä rupesi hänen kuulonsakin vähitellen vahvistumaan, josta hänellä oli suuri apu.

Kirkkaana paistoi aurinko taivaalta syyskuun 13 p:nä, kun Adolf Metson ruumis laskettiin haudan hiljaisuuteen. Kirkkaana säilyköön myös hänen muistonsa kuuromykkäin mielissä! Levätköön rauhassa lämminsydäminen, herttainen ystävä-vainajamme!

Kiitollisuuden osoitteeksi on Turun Kuuromykkäin yhdistys kuihtuvien kukkien sijasta päättänyt pystyttää hautakummulle malmisen ristin.

Kiitos!

Täten tahdomme lausua sydämellisimmät kiitokset neiti Ester Erichille siitä, että hän viime kesällä kutsui meitä kēsä-kotiinsa maalle ja valmisti siellä meille hauskan päivän tarjoomalla meille syömistä, juomista ja näytteli meille kauniita luonnon paikkoja ihanan Räsundin rannalla.

Kiitokset suuret lämminsydämiselle kuuromykkäin ystävälle!

Turun kuuromykkät.

Tietoja kotimaasta.

Uusi kuulokone keksitty. Viime lokak. 1 p:nä ko-keili kapteeni Lagus keksimällään kuulokoneella Turun kuuromykkäin koulussa oppilaiden kanssa. Tämä kuulokone on niin-kuin pieni telefooni sähköpattereineen, kuulo- ja puhetorvineen. Koko kuulokoneen, joka on ajottu raskaskuuloisten ihmisten käytettäväksi, voi kulettaa suuremmitta hankaluuksista mukanaan. Puhumaan ja kuulemaan ryhdyttäessä asetetaan pieni pyöreä kuulotorvi korvalle ja annetaan toiselle samoin pyöreä, litteä puhetorvi, josta hienot sähkölangat johtavat puheen kuulotorveen. Sähköpatterin voi myös kantaa taskussaan. Kokeiltaessa tällä koneella sellaisten kuuromykkäin kanssa, joilla on kuulon jännöksiä, kuulivat he puhutun sanan jotenkin selvästi. Toivottavasti herra Laguksen keksimä kuulokone tuottaa apua monelle raskaskuuloiselle henkilölle.

Alavuuden kuuromykkäin yhdistys vietti kokouksen 9 p:nä elokuuta erään k:mykän omassa kodissa Rajaaholla. Sinne tuli km. Töysästä, Kuortaneelta, Seinäjoelta ja Nurmosta. Kokouksessa oli noin pari kymmentä k.mykkää. Ensiksi pidettiin rukous ja päivän tekstin selitys ja lopuksi oli kertomuksia ja satuja. Matti S. kertoi sadun »Matkustaja junassa». Myöhemmin leikkittiin parinnumeroilla. Tyytyväisinä kukin lähti kotiinsa. Seuraava kokous on 4 p:nä lokakuuta samassa paikassa kuin ennen. Toivottava on, että joku Kelsingin k. m. tulisi sinne pitämään esitelmiä.

Muistosanoja. Heinäkuun 11 p:nä vaipui kuoleman uneen Huittisissa Turun kuuromykkäin koulun entinen oppilas Varma

Mäkelä. Jumala katsoi parhaaksi ottaa hänet tästä maailmasta luoksensa.

Meitä oli 11 oppilasta, jotka viime keväänä lopetimme koulunkäyntimme Turun kuuromykkäin koulussa. Kahdeksan vuoden kuluessa olemme eläneet onnellista koulu-elämää ja oppineet toisiamme hyvin tuntemaan. Joukossamme oli Varma Mäkelä, reipas, terveennäköinen tyttö, joka hyvin tuli toimeen puhuvienkin kanssa. Kaikki toverit pitivät paljon hänestä, sillä hän oli aina iloinen ja kaikille ystävällinen. Eronhetki tuli. Homielin Warma lähti kotiinsa, vanhempiensa luo. Aikomuksensa oli jäädä kotiinsa vanhempiensa auttamaan.

Mutta 6 viikon perästä oli Warma kuollut. Hän sairastui kovaan aivokuumeeseen, joka vei häneltä hengen 11 p:nä heinäkuuta. Ei kukaan olisi voinut aavistaakaan, että terveennäköisen Warman elämä olisi niin lyhyt. Mutta Jumala oli määrännyt hänet luoksensa oikeaan kotiimme. Warma lähti vahvassa uskossa taivaallisen Isänsä luo ijankaikkista elämää nauttimaan.

Me, hänen entiset toverinsa kaipaamme häntä suuresti. Olkoon Warman odottamaton kuolema meille muistutus omasta kuolemahetkestämme ja ijankaikkisesta elämästä, joka on kallein ja tärkein kaikista! Älkää luopuko Jumalan tieltä, vaan pysykää uskollisina elämän loppuun asti, niin että saamme elämän kruunun!

Levätköön rauhassa Warma Mäkelä!

Eräs vainajan ent. luokkatoveri.

Tietoja kuuromykyistä. Elias Savisaari, joka viime keväänä lopetti koulukäyntinsä, oli koko kesän aikana Turussa muurarin työssä päästäksensä syksyllä uuniseppän oppiin Helsingissä. Mutta uunityön vähyiden tähden ei hän pääsekään sinne, vaan täytyy hänen ruveta toiseen ammattiin.

Myöskin Herman Perälä samasta koulusta jäi Turkuun. Hän pääsi 1 p:nä kesäkuuta työhön Turun Apteekkarien kivennäisvesitehtaassa, mutta työn vähyiden tähden hän eroitettiin 1 p:nä syyskuuta ja pääsi kirjansitojan oppiin mestari Ekblomin luona.

Huvimatkan teki Turun kuuromykkäin yhdistys opettajatar, neiti E. Erichin kutsumuksen mukaan Paraisille Kirjalan talossa sijaitsevaan kesä-kotiinsa elokuun 2 p:nä. Osanottajia oli noin 21 kuuromykkää. Lähdettiin Turusta aamulla kello 7 Ilmalaiivalla. Neiti Erich otti heidät suurella ystävällisyydellä ja vie-raanvaraisuudella vastaan. Vieraille tarjottiin kahvia ja aamia-

nen ja sitten päivällinen, Kauniita paikkoja ihailtuaan palasi yhdistys illalla »Necken»laivalla Turkuun.

Turun, Kuopion, Oulun, Mikkelin ja Porvoon km. kouluihin on tullut tänä syksynä niin paljon oppilaita, että on täytynyt perustaa niihin rinnakkaisluokkia (liikaluokkia). Senaatti on antanut varoja liikaluokkien ylläpitämistä varten noin 20 à 30 tuhatta markkaa. Opetajiksi liikaluokille on otettu: Mikkeliin neiti Maria Nykänen Tornioista, Kuopioon neiti Anna Sofia Jotuni Kuopiosta, Turkuun opettaja Elis Vilkki Turusta ja neiti Suoma Salminen, Porvooseen neiti Martta Vesterlund.

Virkavapautta on myönnetty Kuopion km. koulun opettajalle Uno Kahmalle syysk. 1 p:stä kesäk. 1 p:vään; sijaiseksi on määrätty neiti Aino Silwander. — Voimistelun opettajiksi Mikkelin km. kouluun on määrätty neiti Elin Lagander ja opettaja G. Herpman.

Pietarsaaren km. koulun opettaja K. G. J. Eneberg on pyytänyt eroa virastaan syysk. 1 p:stä alkaen. Erohakemukseen on suostuttu.

Virkavapautta on myös annettu Jyväskylän km. koulun opettajalle neiti Elli Silwander'ille syyslukukauden loppuun. Sijaiseksi on määrätty opettajatar Aino Arvola. Turun km. koulun opettajatar Sigrid Liljefors on saanut virkavapautta syysk. 5 p:stä marrask. 15 p:vään. Sijaisena toimii neiti Ellen Drake.

Käkisalmen km. koulu. Kääkäri G. V. Levander, rovasti H. Helén y. m. ovat anoneet senaatilta vahvistusta »Käkisalmen kuuromykkäkoulun kannatusyhdistyksen» säännöille. — Vähitellen edistyy siis Karjalan km. koulun toteutumispuuha. Koulu ei voi kuitenkaan alkaa vielä tänä syksynä varojen puutteessa.

Turun km. kouluun on tänä syksynä otettu 49 uutta oppilasta, 31 poikaa, 18 tyttöä. Ensimmäisen luokan oppilaat ovat jaetut neljään osaan. Uusista oppilaista asetettiin yksi poika kuudennelle luokalle ja yksi tyttö kolmannen luokan a-osastolle. — Sitäpaitsi otettiin kolmannen luokan b-osastolle yksi koulun entisistä oppilaista

Porvoon km. kouluun on otettu tänä syksynä 23 uutta oppilasta; Kuopioon 37.

Mikkelin km. kouluun siirrettiin puhekouluista tänä syksynä 23 oppilasta, Koulussa on nyt 81 oppilasta.

Pieksämäen km. kotiin otetaan joka syksy — kuten tiedetään — 10 uutta km. tyttöä, jotka ovat täyttäneet 18 vuotta ja ovat terveet, hyvämaineiset ja olleet kouluissa vähintään 5 vuotta. Kodissa opetetaan kaikenlaisia naisille kuuluvia sisä- ja ulkotöitä, niinkuin karjan- ja kananhoitoa, pelto- ja niitty-töitä, keittämistä, leipomista, pesua ja silitystä, sekä kankaan kutomista ja paljon muita käsitöitä. Oppiaika on 2-vuotinen, ja toimitetaan oppilaille koulun loputtua, jos mahdollista, sopiva paikka ja työala. Opetus, ruoka ja matkat valtion rautateillä eivät maksa mitään oppilaille. Köyhät oppilaat saavat myös vaatteet ilmaiseksi. Kodissa on uudet, suuret ja kauniit huoneet asuttavina ja näyttää elämä siellä hyvin hauskalta. Tänä syksynä on vielä monta sijaa kodissa vapaina, sillä ainoastaan harvat km. tytöt ovat sinne pyytäneet päästä. Kehoitamme siis nuoria nais-lukijoitamme ajattelemaan asiaa ja kysymään johtajatar *neiti Aina Vialénilta* (osoite: Pieksämäki) voisiko kouluun vielä päästä. Jos tahdotte päästä sinne kouluun, niin pitää myös jäljentää eli kopioida koulutodistus ja lähettää jäljennös neiti Vialénille. Oppiaika alkaa marraskuun alussa. Kiirehtikää siis. Koulusta on suurta hyötyä, sillä siellä oppii käytännöllisiä, jokapäivä tarvittavia töitä. On luonnollista, että Pieksämäen koulun käyneet tytöt esim. saavat paremmin palveluspaikkoja kun voivat näyttää todistuksen, että ovat olleet oppimassa.

Km. kuulevat auttajat voivat myös huomautta tästä asiasta km. tyttöjä.

Matkapapit. Senaatti on hyljännyt pastori J. Vesenterän valituksen sen johdosta, että Turun tuomiokapituli määräsi läntisen piirin matkapapin virkaan past. K. Nyman'in. Pastori K. Nyman on siis nyt saanut valtakirjan virkaansa ja ryhtynyt uuteen toimeensa km. matkapappina lokak. 1 p:nä. Pyydämme lausua past. Nyman'in tervetulleeksi keskuutemme työskentelemään ja toivomme hänelle runsaasti Jumalan siunausta työhön!

Avioliittoon vihittiin syysk. 14 p:nä Kiuruvedellä morsiamen kodissa neiti Iida Ruuska ja suutari Heikki Drufva. Morsiusparia vihkimään oli saapunut past. Nyberg Helsingistä.

Kotkasta. Kirjansitoja *Kosti Piirainen* on muuttanut Helsinkiin työhön Weilin ja Göös'in kirjansitomoon. Kotkassa oli liian vähän työtä. — Venäläinen km. nainen *Anna Rodjanoff*(?) putosi lastaustyössä ollessaan tikapuilta alas laivan ruumaan. Pudotessa katkesi jalka. Sairasta hoidetaan Kotkan sairashuoneessa, mutta parantuminen käy hitaasti. Tästä kuuluu oleva se ikävä seuraus, ettei km. naisia nyt enään otetaan lastaustöihin Kotkassa.

Sillä työllä kuitenkin muutamat siellä elättivät itseään. — Hevosella ajoi eräs ajuri km. naisen *Karoliina Hännisen* yli Kotkassa kesällä. Yliajetun täytyi myös olla sairashuoneessa muutama päivä. Sama ajuri ajoi viime talvena Karoliina Hännisen miehen *Albin Hännisen* yli. — Nuorukainen *Juho Mattila*, joka viime keväänä koulun käyntissä lopetettuaan Kuopiossa matkusti Kotkaan puusepän oppiin on muuttanut kesän aikaan sieltä Sippolaan Sihvolan taloon palvelukseen. *Juho M.* pyytää sanoa, että hän voi hyvin ja on hänellä hyvä paikka. Sihvolan talo on aivan Inke-roisten aseman vieressä.

Suomen Kuuromykkäin Liitto aikoo ensi jouluksi toimittaa kuvitetun **Joululehden** km:ää varten. Kehoitamme kaikkia km. innokkaasti rupeamaan joululehden asiamiehiksi ja ennen marraskuun alkua ilmoittamaan kuinka monta lehteä ottavat myydäkseen. Lehden hinta on 50 p., mutta asiamiehet saavat yhden kappaleen ilmaiseksi jokaisesta kymmenestä myydystä lehdestä. Asiamiehet saavat kirjoittaa lehteä koskevista asioista osoitteella: pastori rouva *Helmi Nyberg*, Korkeavuorenkatu 8, Helsinki.

Ilmoituksia.

Huomatkaa! Monet, jotka ovat tilanneet Kuuromykkäin lehteä täksi vuodeksi eivät ole vielä tilaustaan maksaneet. Toimitus pyytää siis, että tilaajat niin pian kuin voivat maksavat velkansa lehdellemme ja lähettävät rahat osoitteella: herra *J. Sundberg*, Helsinki, Yrjönkatu 5.

Valokuvaussuurennuksia 10: —, 15: — ja 20: — allekirjoittaneella

Sävele Angervo, Naantali & Käkälä.

Kihloissa.

Olga Vikström
Kaarlo Aulanko

19¹³/7 08.

Kuollut.

Surumielin ilmoitan, että hellästi rakastettu puolisoni
Uunintekijä

Oskari Lumme

tapaturmaisesti kuoli Halikon Vartsalassa 24 p:nä elok., 26
vuoden 10 kuukauden ja 14 päivän vanhana, katkeraksi su-
ruksi ja kaipaukseksi minulle, äitille, veljille, sisarille,
apelle ja anopille y. m. sukulaisille ja ystäville.

Rauha Lumme.

o. s. Nieminen.

Kurittaa mua käsi Herran. Kovin särkee sydäntän'. Jonka avuksen
sain kerran,

haudassaan nyt lepää hän. Kuormaan' kannan yksinäni. Iloton
on elämäni.

Syvällä surulla ilmoitamme, että rakastettu
lapsemme

Rauha Josefina Mäkelä

riuduttavaa aivotautia sairastettuaan, rauhallisesti nukkui
kuoleman uneen Huitisten pitäjän Sammun kylässä 11 p.
heinäk. 1908 klo 12 päivällä, 16 vuoden ja 9 kk. vanhana.

Syväksi suruksi ja kaipaukseksi meille, 3 veljelle,
sukulaisille ja tuttaville.

Lovisa ja Viktor Mäkelä.

U. W. 290, v. 1.